

Institut
odpovědného
veřejného zadávání

Komplexní servis prádla jako příležitost OVZ ve zdravotnictví

Veronika Horová, Alena Ševčíková,
Klára Látalová

8.12.2022

Organizačně...

- **Mikrofon** – prosíme vypnout, pokud zrovna nemluvíte
- **Chat** – otázky, hlásit se o slovo, upozornit na technické obtíže ze strany prezentujících
- **Nahrávání** – jednání nahráváme, těm, co nejsou připojeni, zprostředkujeme záznam
- **Prezentace** – bude rozeslána namísto zápisu

Program semináře

I. Oblast zdravotnictví v projektu OVZ – základní informace

II. Prádelenské služby

- Základní charakteristika prádelenských služeb, možnosti řešení
- Komplexní servis prádla – charakteristika, výhody x nevýhody, příležitosti OVZ, metodika MMR

III. Příklad dobré praxe

- Komplexní prádelenské služby ve FN u sv. Anny v Brně – teorie i praxe

IV. Ostatní příklady dobré praxe, užitečné materiály, rozhodnutí ÚOHS

V. Diskuze, závěr

I. Oblast zdravotnictví v projektu OVZ

základní informace

Strategické zadávání veřejných zakázek, resp. SOVZ (2016 – 2023)

Oblast zdravotnictví v projektu OVZ

- Samostatný oddíl na webu OVZ - <https://www.sovz.cz/predmety/zdravotnictvi/>
- Seminář Zdravotnictví a odpovědné zadávání aneb lze odpovědně zadávat i ve zdravotnictví? – záznam semináře viz odkaz <https://institut.sovz.cz/seminar/zdravotnictvi-a-odpovedne-zadavani-aneb-lze-odpovedne-zadavat-i-ve-zdravotnictvi/>
- Publikace ZDRAVOTNICTVÍ A ODPOVĚDNÉ VEŘEJNÉ ZADÁVÁNÍ
  - bude k dispozici na přelomu roku 2022/2023
  - zkrácená verze [ke stažení zde](#)
- Kulatý stůl ke zdravotnictví v rámci 7. ročníku konference OVZ (říjen 2022)
- Příklady dobré praxe

II. Prádelenské služby

- základní charakteristika prádelenských služeb
- komplexní servis prádla – základní charakteristika, výhody x nevýhody, příležitosti OVZ, metodika MMR

Základní charakteristika prádelenských služeb

Služby prádelen využívá v ČR mnoho subjektů z řad *veřejných* zadavatelů (sociální služby, nemocnice aj.) i z řad *soukromých* firem (hotely, wellness, rehabilitační centra, masážní salony aj.).

Tyto služby lze poskytovat dvěma základními způsoby:

- **praní, žehlení a opravy prádla a oděvů ve vlastnictví zadavatelů** včetně zajištění logistiky prádla;
- praní, žehlení a opravy prádla a oděvů včetně zajištění prádla a oděvů v dostatečném množství a také související logistiky – jde o tzv. **komplexní servis prádla a oděvů** formou pronájmu prádla a jeho komplexní údržby.

Základní charakteristika prádelenských služeb

Z pohledu zadávání veřejných zakázek má každý z uvedených způsobů svá specifika, výhody či nevýhody, které musí zadavatel vždy posoudit z hlediska svých potřeb a naplnění účelu veřejné zakázky (*přiměřenost*).

Základním rozdílem je:

- u **prvního způsobu** musí **zadavatel na vlastní náklady zajišťovat** veškeré **dodávky** prádla, jejich **distribuci a obměnu** dle potřeb provozu;
- u **druhého způsobu** se všechny tyto činnosti **přenáší na dodavatele** (tito dodavatelé jsou schopni zajistit pro zadavatele i další související činnosti důležité z hlediska hospodaření (např. elektronická evidence prádla apod.)

Základní charakteristika prádelenských služeb

V oblasti zdravotnictví jsou služby prádelen jednou z nejdůležitějších služeb, kterou musí mít zdravotnická zařízení kvalitně a funkčně zajištěnou.

Specifika:

- větší **rizikovost prádla** z hlediska kontaminace mikroorganismy a s tím související nebezpečí přenosu nozokomiálních nákaz →
- **požadavky na prádelny** – přizpůsobení provozu přísným požadavkům legislativy (*vyhl. č. 306/2012 Sb., o podmínkách předcházení vzniku a šíření infekčních onemocnění a o hygienických požadavcích na provoz zdravotnických zařízení a ústavů sociální péče a zákon č. 258/2000 Sb., o ochraně veřejného zdraví a o změně některých souvisejících zákonů*), případně i dalších předpisů – technických norem a metodických doporučení.

Základní charakteristika prádelenských služeb

Znakem vysoké odbornosti prádelen může být jejich **certifikace** v oblasti odborného ošetření prádla případně prokázání o opatřeních vyplývajících z těchto norem:

- [oborová specifikace OS 80-01 Praní – Odborné ošetření prádla ze zdravotnických zařízení a ústavů sociální péče](#) vydaná Textilním zkušebním ústavem, s. p. - pravidla a požadavky na proces praní prádla a jeho distribuci mezi prádelnou a zdravotnickým zařízením
- [ČSN EN 14065 Textilie – Textilie zpracované v prádelnách – Systém řízení biokontaminace](#) pro činnosti v oblasti péče o prádlo (praní prádla, čištění prádla, žehlení prádla, mandlování prádla)

Více informací o certifikaci prádelen naleznete na stránkách [Asociace prádelen a čistíren](#) a stránkách [Technického zkušebního ústavu](#)

Komplexní servis prádla - charakteristika služby I.

Komplexní servis prádla nebo také tzv. **pronájem prádla je druhem služeb:**

- základem je tzv. nevlastnický přístup zajištění zboží a služeb, jako jeden z hlavních principů cirkulární ekonomiky,
- dochází ke snižování poptávky po produktech a klesá spotřeba materiálů.
- tento přístup otevírá prostor pro automatizovaný a digitalizovaný systém objednávání, a tím i větší efektivitu a snižování negativních dopadů na životní prostředí.

Komplexní servis prádla obvykle **zahrnuje** praní, žehlení a opravy prádla a oděvů včetně zajištění prádla a oděvů v dostatečném množství, dále také související logistické služby a komplexní skladovou evidenci. To znamená, že všechny činnosti související s oběhem prádla a oděvů přenáší zadavatelé na dodavatele.

Komplexní servis prádla – charakteristika služby II.

V rámci VZ může zadavatel požadovat například:

- odkup stávajícího prádla ve vlastnictví zadavatele (pokud nějaké vlastní), tím zajistí využitelnost veškerého prádla,
- použití ekologicky šetrných pracích produktů,
- využití energeticky šetrného provozu nebo používání energeticky úsporných zařízení,
- popis zavedených opatření v rámci provozu prádelny v oblasti recyklace vody, opětovného používání vody a využívání odpadního tepla.

Zadavatel dále může přemýšlet i nad tím, jak získat dodavatele, který pro provoz využívá účinnější anebo obnovitelné zdroje energie, či nakupuje elektrickou energii z obnovitelných zdrojů se zárukou původu.

→ identifikace možností trhu ideálně pomocí PTK!

Komplexní servis prádla – výhody

- zadavatel **nemusí řešit nákupy a oběh prádla** - probíhá dle aktuálních požadavků se schopností reagovat na krizové situace či sezónní výkyvy)
- **poskytovatel zajišťuje komplexní skladovou evidenci** (tzn. detailní monitoring oběhu prádla díky čipování, časové analýzy oběhu prádla i statistiky, dále také audity, na základě kterých jsou optimalizovány stavy zásob prádla). Získaná data pak zadavatelům slouží k přehlednému a objektivnímu rozdělování nákladů na služby na jednotlivá pracoviště.
- **optimalizace zásob prádla a oděvů** – souvisí s komplexní skladovou evidencí, většinou vede ke snížení požadavků na skladovací prostory
- **minimální administrativa** (čipování prádla, elektronické objednávky)
- **rozvoz a distribuci po zařízení zajišťuje dodavatel** (sběrná/výdejní místa)
- **ostatní služby** – kontrola stavu prádla → opravy prádla
- **úspora mzdových i provozních nákladů** zadavatele

Komplexní servis prádla – nevýhody

Nevýhodou pro zadavatele může být **vyšší cena za poskytované služby**, avšak tato bývá obvykle pouze na první pohled, neboť při zohlednění a započítání výhod mohou nastat situace, kdy tato služba bude pro zadavatele ekonomicky výhodnější, než ostatní způsoby řešení oběhu a praní prádla a oděvů.

Komplexní servis prádla - příležitosti OVZ

Pronájem prádla je pro zadavatele velmi efektivní a v určitém ohledu také **odpovědné řešení**, neboť jde o formu tzv. **směnného systému**, což znamená, že prádlo není přiřazeno konkrétnímu uživateli v organizaci (oddělení nebo osobě), ale po vyprání je zařazeno dále do oběhu bez ohledu na místo jeho použití.

Poznámka: Nejen z hlediska OVZ je obecně vhodná realizace PTK za účelem zjištění možností trhu ve vztahu k předmětu VZ a požadavkům (představám/záměrům) zadavatele

Příležitosti OVZ – základní přehled

- Podpora zaměstnanosti
- Podpora praxí, vzdělávání či exkurzí
- Důstojné pracovní podmínky
- Etické nakupování
- Lidská práva

- Přístup sociálních podniků
- Zohlednění malých a středních podniků
- Férové dodavatelské vztahy
- Etické kodexy

- Environmentálně odpovědné veřejné zadávání
- Cirkulární zadávání

- Pozitivní dopad na komunitu
- Participace
- Genderové aspekty, atd.

Příležitosti OVZ – společnost - lidé

- podpora zaměstnanosti osob znevýhodněných na trhu práce – provoz prádelen zajišťují zaměstnanci, z nichž někteří by mohli zcela ideálně být ze skupiny osob dlouhodobě nezaměstnaných či osob opouštějících zařízení pro výkon trestu. Jde tedy o ideální a vhodnou příležitost, se kterou by měli zadavatelé při zadávání veřejných zakázek pracovat.
- důstojné pracovní podmínky a BOZP – v zadávacích podmínkách může zadavatel požadovat a následně i ve smluvních a obchodních podmínkách zajistit dodržování veškerých právních předpisů vůči všem osobám podílejícím se na plnění, a to bez ohledu na to, zda bude plněno přímo dodavatelem či jeho poddodavateli.
Pro stanovení podmínek lze analogicky použít vzorové textace i materiály k úklidovým službám či službám ostrahy dostupné [zde](#).

Příležitosti OVZ – společnost - podniky

- podpora účasti sociálních podniků či malých a středních podniků ve VZ v případě, že veřejnou zakázku zadavatel zadává centrálně pro více zdravotnických zařízení v různých městech či lokalitách, je vhodné zvážit rozdělení zakázky na části a připustit zapojení malých a středních podniků, případně zohlednit i zapojení sociálních podniků, kterých je na území ČR několik – viz katalog sociálních podniků.

Příležitosti OVZ – životní prostředí

- ekologicky šetrná řešení – v prádelnách je používáno velké množství pracích prostředků i technologií, které ovlivňují životní prostředí, a to nejen z hlediska ekologického, ale i z hlediska energetického. Zadavatelé při zadávání zakázek proto mohou požadovat, aby dodavatelé při plnění:
  - používali ekologicky šetrné prací prostředky (například s ekoznačkou – viz [Seznam kritérií na webu České informační agentury životního prostředí](#))
  - přednostně využívali energeticky méně náročné technologie,
  - snažili se snižovat produkci odpadů, například použitím opětovně použitelných obalů, recyklovatelných obalů nebo obalů větších objemů.
  - zajišťování distribuce prádla a jeho zpětný odvoz – prostor pro zohlednění ekologicky šetrného řešení dopravy (např. využitím dopravních prostředků na alternativní paliva).

Metodika MMR a Asociace prádelen a čistíren

Z hlediska možností zajištění prádelenských služeb většina nemocnic v minulosti využívala první z výše jmenovaných způsobů, tj. pouze prádelenské služby, v posledním desetiletí se však dynamicky dostává do popředí způsob druhý. Tento vývoj reflektovalo i Ministerstvo pro místní rozvoj, když ve spolupráci s Asociací prádelen a čistíren v r. 2018 vydalo [Metodiku pro zadání veřejné zakázky na praní a pronájem prádla pro zdravotnická zařízení](#), která obsahuje doporučení a postupy pro zadávání veřejných zakázek na "Praní a pronájem prádla a oděvů pro zdravotnická zařízení v souladu se ZZVZ“

Metodika MMR a Asociace prádelen a čistíren

Stručný obsah metodiky:

- definice předmětu VZ, vzor pro specifikace sortimentu, vzorky – doporučení pro vzorky
- doporučení ke **stanovení podmínek kvalifikace dodavatelů** – základní způsobilost, profesní způsobilost, ekonomická kvalifikace, technická kvalifikace včetně způsobů jejich ověření (certifikáty a potvrzení apod.)
- **jistota § 41 ZZVZ** – doporučení 1,6 – 2% PH
- **hodnocení nabídek** – doporučená kritéria (cena a kvalita – estetické a funkční vlastnosti prádla), způsoby hodnocení – vymezení podkritérií (podrobný popis, návrhy bodových ohodnocení)
- náležitosti **smluvních podmínek** - doporučení
- **doporučené přílohy ZD** (množství prádla k pronájmu/k praní, počty zaměstnanců dle profesí, návrh smlouvy, seznam dodacích míst)

III. Příklad dobré praxe – Komplexní prádelenské služby ve FN u sv. Anny v Brně – teorie i praxe

Mgr. Klára Látalová, LL.M.

IV. Ostatní příklady dobré praxe, rozhodnutí ÚOHS

Ostatní příklady dobré praxe

Komplexní servis zdravotnického prádla pro nemocnice Jihomoravského kraje - Centrální jihomoravský zadavatel (CEJIZA) – požadavky zadavatele:

- prokázání opatření v oblasti odborného ošetření prádla (certifikace podle oborové specifikace OS 80-01),
- prokázání opatření v oblasti kontroly biokontaminace (certifikace podle ČSN EN 14065)
- v rámci technické kvalifikace předložení osvědčení o opatření v oblasti ochrany životního prostředí: *„Zadavatel požaduje předložení certifikátu systému řízení z hlediska ochrany životního prostředí vydaného pro dodavatele podle české technické normy ČSN EN ISO 14001 akreditovanou osobou, nebo certifikátu rovnocenného dokladu vydaného podle uvedené české technické normy akreditovanou osobou v členském státě Evropské unie, případně dokladu o registraci v systému řízení a auditu z hlediska ochrany životního prostředí (EMAS), a to alespoň v rozsahu pro: činnosti v oblasti péče o prádlo (praní a čištění prádla).“*

[\(zadávací dokumentace\)](#)

Dodávky udržitelných oděvů pro zdravotnický personál a jeho kompletní servis - Město Odense (Dánsko)

V roce 2015 vyhlásilo město Odense veřejnou zakázku, jejímž cílem bylo uzavřít rámcovou smlouvu na zajišťování oděvů zdravotnickému personálu - pronájem, sběr, praní a zpětný rozvoz oděvů. V rámci **technické specifikace stanovil zadavatel požadavky:**

- oděvy mají být vyrobeny z textilních výrobků s nízkou toxicitou, musí splňovat požadavky normy Oeko-Tex 100 nebo jiné odpovídající normy;
- prádelna musí mít ekoznačku Nordic Swan nebo jinou odpovídající ekoznačku; uchazeč musí být po celou dobu trvání smlouvy certifikován podle ISO 14001 (environmentální management) nebo jiné odpovídající normy, a zároveň podle pracovní normy environmentálního managementu OHSAS 18001 nebo jiné odpovídající normy;
- oděvy a obaly nesmí obsahovat zejména PVC a škodlivé ftaláty klasifikované jako karcinogenní, poškozující genetický materiál nebo škodlivé pro reprodukci;
- prádelna musí používat prací prostředky, které jsou označeny nebo splňují kritéria ekoznačky Nordic Swan, ekoznačky EU nebo jiné odpovídající ekoznačky.

[případová studie](#)

Dodávky udržitelných oděvů pro zdravotnický personál a jeho kompletní servis - Město Odense (Dánsko) - pokračování

Kritéria hodnocení: cena (40 %), služby (25 %), udržitelnost (20 %), kvalita (15 %)

Kritérium „udržitelnost“ se týkalo celého životního cyklu produktu. Uchazeč musel popsat následující:

- Výrobu surovin, výrobu textilií a výrobu oděvů včetně
  - rozsahu čištění odpadních vod
  - opatření přijatých ke snížení dopadů na životní prostředí (spotřeba ropy, vody, pesticidů, hnojiva a využití obnovitelné energie)
  - kroků vedoucích k minimalizaci emisí CO₂ (jako např. minimalizace dopravy)
- Likvidaci oděvů, včetně:
  - rozsahu, v jakém bude výrobek recyklován
  - opatření přijatých ke snížení dopadů na životní prostředí při jejich likvidaci
  - kroků vedoucích k minimalizaci emisí CO₂ (jako např. minimalizace dopravy)

Dodávky udržitelných oděvů pro zdravotnický personál a jeho kompletní servis - Město Odense (Dánsko) - pokračování

Smlouva samotná pak obsahovala ustanovení týkající se dopravy (rozvoz a sběr oděvů způsobem šetrným k životnímu prostředí) a závazek zajistit práci minimálně dvěma nezaměstnaným/pracovníkům ze zvláštních skupin nebo pracovníkům se zvláštními podmínkami.

Dodavatel obdržel 3 nabídky a výsledná smlouva vedla ke značným úsporám nákladů na zajištění prádla.

[\(případová studie\)](#)

Ostatní užitečné odkazy k tématu

- vzorové textace, doporučení a metodiky – viz [tabulka s předměty plnění](#) (obdobné jako u úklidových služeb a služeb ostrahy)
- [Asociace prádelen a čistíren](#) – informace o prádelnách a jejich službách, certifikace, vzdělávání
- [Kontrolní list pro vyhodnocení sociálního a environmentálního odpovědného zadávání a inovací ve veřejné zakázce](#), který jim pomůže analyzovat a vyhodnotit možnosti uplatnění příležitostí OVZ ve vztahu k předmětu veřejné zakázky. Na stránkách projektu SOVZ je také dostupná verze [Kontrolního listu s komentáři a popisy jednotlivých aspektů a témat OVZ](#)
- [SOVZ.CZ](#)

Rozhodnutí ÚOHS

Rozhodnutí ÚOHS č. j. ÚOHS-S0403/2017/VZ-36101/2017/542/PKn

(Nem. Náchod vs. Prádelna Fišer) – nepřiměřené stanovení minimální úrovně technické kvalifikace – zadavatel požadoval realizaci min. 3 obdobných služeb min. po dobu 12 měs. v min. fin. výši 5 mil. Kč bez DPH za každou referenční zakázku v jednom zařízení - ÚOHS shledal požadavek, aby každá z významných služeb byla dodavatelem realizována pouze v jednom zařízení jako „zjevně neodůvodněný“. „Polemizace“ ÚOHS i nad předpokládanou cenou zadavatele za 1 kg prádla (30 Kč), přičemž navrhovatel uvedl v danou dobu optimální cenu 18 Kč.

→ doporučení: před vyhlášením zadávacího řízení realizace PTK

Rozhodnutí ÚOHS č. j. ÚOHS-S302/2009/VZ-4159/2009/510/lfa

(Prádelna Kyselý vs. Psychiatrická léčebna Bohnice) – nepřiměřené požadavky na kvalifikaci

- na min. obrat za provedení obdobných služeb ve výši 50 mil. Kč a dále
- na min. 3 reference o obdobných službách ve zdravotnictví v min. hodnotě 10 mil. Kč bez DPH

→ doporučení: před vyhlášením zadávacího řízení realizace PTK

V. DISKUZE

ZÁVĚR

Odpovědné veřejné zadávání v oblasti zdravotnictví - obecně

- ✓ **Pilotní VZ** – s jednoduchými/základními podmínkami - OVZ vs. předmět VZ → přesvědčení managementu
- ✓ **Přijmout principy OVZ** a určit si strategické příležitosti OVZ pro svou organizaci
- ✓ **Vzdělávat** sebe i klíčové zaměstnance své organizace v odpovědném přístupu
  - [Metodiky a příručky](#)
  - [Institut OVZ](#)
- ✓ **Hledat vhodné VZ** pro využití vhodných příležitostí OVZ
  - Znalost problémů spojených s konkrétními předměty plnění
  - Kontrolní list VZ (web sovz.cz)
  - Tabulka předmětů plnění – vzorové textace do ZD a smluv (web sovz.cz)
- ✓ **Efektivně komunikovat s dodavateli**
  - ✓ Plán VZ na daný rok
  - ✓ Meet the buyer
  - ✓ PTK
- ✓ **Inspirovat se** příklady dobré praxe a sdílet své zkušenosti
  - Web sovz.cz
  - [Znalostní centrum VZ](#)
  - [Platforma OVZ](#)
- ✓ **Monitorovat a vyhodnocovat** přínos pro organizaci, okolí

- ✓ **Možnost konzultací OVZ prvků u VZ ve zdravotnictví**
  - ✓ **Sdílení zkušeností a dobré praxe**

KONTAKTY:

Alena Ševčíková – alena.sevcikova@mpsv.cz

Veronika Horová – veronika.horova@mpsv.cz

 Odpovědné
veřejné zadávání

 Platforma
odpovědného
veřejného zadávání

 Institut
odpovědného
veřejného zadávání

Projekt
**„Odpovědný přístup k veřejným
nákupům – Strategické zadávání
veřejných zakázek“**

Registrační číslo: CZ.03.4.74/0.0/0.0/15_025/0015727